

Bilag 1

Forurening med DMS og konsekvenserne for vandforsyningerne

DMS (N, N-dimethylsulfamid) er et nedbrydningsprodukt fra et svampebekæmpelsesmiddel (et biocid). Selve moderstoffet til DMS har været anvendt meget bredt, nemlig både som almindeligt pesticid på bær og frugtmarker, men det har også som biocid været tilsat maling og træbeskyttelsesmidler for at undgå svampevækst. Det betyder, at DMS i grundvandet både kan stamme fra

- a) almindelig landbrugsmæssig brug på bær og frugtmarker m.m.,
- b) diffus forurening fra malet træværk som huse, terrasser, plankeværker osv. eller
- c) punktkildeforureninger (spild, håndtering m.v.) med pesticider fra vaskepladser på landbrug, maskinstationer eller fremstillingsvirksomheder for pesticider, maling og træbeskyttelsesmidler

Den brede anvendelse i kombination med, at stoffet let udvaskes til grundvandet, betyder, at DMS på landsplan er fundet i halvdelen af alle drikkevandsboringer, både i byområder og på landet.

Hovedstadens Forsyningsselskab, HOFOR, har sammen med de National Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland, GEUS, undersøgt udbredelsen af DMS i grundvand under bebyggelser med træhuse. De konkluderer, at DMS er vidt udbredt i det terrænnære grundvand i koncentrationer på op til 6 gange højere end kravværdien i drikkevand og at der må forventes lignende DMS-koncentrationer under byområder generelt. Konklusionen er bredt anerkendt i vandforsyningsbranchen.

Den beskrevne situation svarer til de koncentrationer af DMS, der findes i grundvandet i Region Hovedstaden.

Administrationen har – ligesom de øvrige regioner – forsøgt at finde punktkilder til den udbredte DMS-forurening. Imidlertid vurderes mange af de fundne kilder som ubetydelige - kun én af de fundne punktkilder i Region Hovedstaden vurderes af væsentlig betydning. Den findes i Frederikssund Kommune, hvor administrationen p.t. forbereder, hvordan forureningen bedst håndteres.

Vandforsyningerne er under pres

Når der findes DMS i drikkevandsboringerne, sætter det vandforsyningen under pres. HOFOR, som er landets største forsyning, har DMS i mere end 90 % af deres boringer og overvejer at designe deres nye vandværker, så de kan rense drikkevandet for DMS, hvis det bliver nødvendigt – en investering i milliardklassen. Pt. løser vandforsyningerne pesticidproblemer ved forskellige driftstekniske tiltag, bl.a. ved at fortynde forurenede grundvand med uforurenede grundvand eller ved at skrue op og ned for vandindvindingen fra de forurenede boringer, så drikkevandet til forbrugerne i sidste ende overholder kvalitetskravene.

Muligheden for at hæve kravværdien for DMS i drikkevand

I visse dele af vandforsyningsbranchen foregår en diskussion af muligheden for at hæve kravværdien for DMS i drikkevand. I dag må drikkevand i Danmark maksimalt indeholde 0,1 mikrogram pesticid pr. liter, uanset om stoffet er giftigt for mennesker eller ej i disse koncentrationer. Det er altså en politisk bestemt værdi – ikke en sundhedsbaseret værdi, som der ellers opereres med ved fastsættelse af kravværdi for andre miljøfremmede stoffer. Sundhedsfaglige eksperter vurderer, at en sundhedsbaseret kravværdi for DMS i drikkevand er væsentligt højere end den nuværende politisk fastsatte kravværdi.

Hvis kravværdien for DMS blot hæves f.eks. 7 gange (hvilket fortsat er væsentligt under de sundhedsbaserede værdier) vil DMS i de fleste tilfælde ikke udgøre et problem for vandforsyninger i Region Hovedstaden. Hvis dette skete, vil der næppe heller være nogle punktkilder, der er store nok til at udgøre en risiko for grundvandet. Administrationen følger udviklingen tæt og orientere udvalget, såfremt kravværdien hæves.